

Päijät-Hämeen liitto
toimisto@paijat-hame.fi

Lausuntopyyntö 17.6.2022

Lausunto Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ja Päijät-Hämeen rakennemallin luonnosvaihtoehdoista

Uudenmaan liitolta on pyydetty lausuntoa Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ja Päijät-Hämeen rakennemallin luonnosvaihtoehdoista.

Lahden kaupunkiseudulla on maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullinen MAL-sopimus valtion kanssa. Sopimuksen piiriin kuuluvat Lahden kaupungin lisäksi Orimattilan ja Heinolan kaupungit sekä Hollolan, Asikkalan, Kärkölän ja Iitin kunnat. MAL-sopimus velvoittaa laatimaan alueelle kaupunkiseutusuunnitelman. Kaupunkiseutusuunnitelma laaditaan vuosien 2021 ja 2022 aikana Päijät-Hämeen liiton, seudun MAL-kuntien sekä Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskusten kanssa yhteistyössä.

Päijät-Hämeen rakennemalli on tarkkuustasoltaan kaupunkiseutusuunnitelmaa vastaava suunnitelma, mutta se laaditaan koko maakunnan alueelle. Rakennemalli kattaa edellä mainittujen MAL-kuntien lisäksi Padasjoen, Sysmän ja Hartolan alueet. Kyseiset kunnat eivät ole mukana MAL-sopimuksessa. Päijät-Hämeen liitto laatii myös näiden kuntien alueelle kaupunkiseutusuunnitelmaa vastaavan suunnitelman yhteistyössä Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskusten kanssa.

Kaupunkiseutusuunnitelmalla ja rakennemallilla on mm. määrä sovittaa yhteen seudun yhdyskuntarakenteen, liikennejärjestelmän ja viherrakenteen kehittämisen periaatteet pitkällä aikavälillä. Kaupunkiseutusuunnitelman ja rakennemallin valmistuttua on tarkoitus käynnistää niiden pohjalta kokonaismaakuntakaavan uudistaminen.

Lausunto

Uudenmaan liitto kiittää lausuntomahdollisuudesta.

Kaupunkiseutusuunnitelman sisältöä hahmoteltiin osana maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistusta. Lakiuudistuksen valmistelutyö

keskeytettiin maankäyttöä koskevien uudistusten osalta keväällä 2022. Lahden seudulla testataan nyt käytännössä tätä MRL-uudistuksen ideoihin sekä MAL-sopimukseen pohjautuvaa suunnittelutasoa koko maakunnan kattavan rakennemallityön rinnalla. Työstä saadaan arvokasta kokemusta kaupunkiseutusuunnitelman toimivuudesta Lahden seudulla ja evästystä tulevien kaupunkiseutusuunnitelmien laadintaan.

Luonnosvaihtoehdot on esitetty kartoilla, joissa on tuotu esiin aluerakenteen vaihtoehtoiset kehityslinjat tärkeimpien teemojen yhdistelmänä. Teemoja ovat *väestö ja asuminen, elinkeinot ja työpaikat, liikenne* sekä *viherverkosto*. Alla joitakin kyseisiin teemoihin liittyviä huomioita:

- Kestävän kehityksen kannalta väestön ja asumisen osalta keskeinen suunnitteluperiaate tulisi kaikissa vaihtoehdoissa olla keskittävä ja tiivistävä. Esimerkiksi vaihtoehto XL levittää seudun aluerakennetta säteittäisesti väylien varsille, mikä voi lisätä liikennettä, vaikeuttaa palveluiden järjestämistä ja lisätä rakentamista ennestään rakentamattomille alueille, mikä heikentää mm. edellytyksiä hiilensidontaan ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen. Tiivistäminen tukee myös pienten keskusten elinvoimaa ja vetovoimaisuutta esimerkiksi matkailun ja/tai vapaa-ajan asumisen näkökulmasta myös niissä kunnissa, joissa väestö ei lisäännä. Myös asuntokuntakoon pieneneminen ja ikääntyminen perustelevat keskuksia ensisijaisina asumisen kehittämisen alueina.
- Luonnosvaihtoehdoissa esitetyt liikennetoimenpiteet ovat Etelä-Suomen liikennestrategian mukaisia. On hyvä, että kullekin vaihtoehdolle on esitetty juuri sen tarpeita vastaavat liikennetoimenpiteet.
- Uudenmaan ja Päijät-Hämeen maakunnat muodostavat laajan yhtenäisen työmarkkina-alueen, joka toimii vuorovaikutuksessa molempiin suuntiin. Mm. toimivista pendelöintimahdollisuuksista maakuntien välillä hyötyvät kummankin maakunnan elinkeinoelämä ja työmarkkinat, mikä kannattaa huomioida jatkosuunnittelussa. Myös Uudenmaan tarjoamalla kansainvälisillä yhteyksillä voi olla vaikutusta seudun kehitykseen, mikä onkin tunnistettu kehitysvaihtoehdoissa.
- Viherverkoston osalta esitetään kaikissa luonnosvaihtoehdoissa vain yksi nykytilaan perustuva vaihtoehto. On hyvä, että viherverkosto on mukana yhtenä teemana liikenteen, asumisen ja työpaikkojen rinnalla, mutta aineistossa tulisi kuitenkin tuoda selkeästi esiin, että jokaisella kehittämissvaihtoehdolla on keskenään osin erityyppisiä vaikutuksia viherrakenteeseen.

Kokonaisuudessaan suunnitteluprosessi on dokumentoitu hienosti. Kaupunkiseutusuunnitelman ja rakennemallityön suunnitteluvaiheet, niihin liittyvät selvitykset sekä luonnosvaihtoehdot on koottu havainnolliselle ja

käyttäjystävälliselle sivustolle, josta osallinen löytää tarvittavat aineistot helposti.

Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ja Päijät-Hämeen rakennemallin luonnosvaihtoehdot luovat hyvän perustan jatkosuunnittelulle. Prosessi kokonaisuudessaan tarjoaa hyvät edellytykset tulevalle kokonaismaakuntakaavan uudistamiselle. Uudenmaan liitto seuraa kiinnostuksella suunnittelutyön etenemistä ja toivoo tiivistä yhteistyötä suunnittelussa jatkossakin.

Paula Autioniemi

va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Ilona Mansikka

Kaavoituspäällikkö

Jakelu

Päijät-Hämeen liitto
Uudenmaan liitto / Kirjaamo